

Säästöpuut osana talousmetsien luonnonhoitoa

Luonnonläheisemmän metsänhoidon webinaari 23.10

Ympäristöpäällikkö Tuomas Kara, UPM Metsä

Mikä on säästöpuu?

- Säästöpuita ovat yleensä hakkuiden yhteydessä pysyvästi pystyyn jätettävät elävät puut
- Yksi tärkeimmistä talousmetsien luonnonhoidon menetelmistä
 - Laaja kattavuus → jätetään kaikissa sertifioitujen metsien hakkuissa
- Säästöpuiden jättämisellä pyritään
 - Turvaamaan lahopuujatkumo
 - Ylläpitämään vanhojen ja suurten puuyksilöiden esiintyminen
 - Varmistamaan myös harvalukuisempien puulajien esiintyminen

UPM ja säästöpuut

- Ensimmäisiä kokeiluja jo 90-luvulla
 - Esim. Haapojen säästäminen
- Laajamittaiseksi käytännöksi metsäsertifioinnin myötä
- Vuodesta 2011 lähtien yhtiön metsissä jätetty huomattavasti enemmän säästöpuita kuin keskimääräisessä Suomalaisessa metsässä
- Noin 2010 keinovalikoimaan mukaan säästöpuuryhmien poltot
 - Tuotettiin palveluna myös metsänomistajille
 - Edelleen keinovalikoimassa, mutta tyypillisesti käytössä erikoiskohteissa kuten palaneesta puusta riippuvaisten uhanalaisten lajien elinympäristöissä

Säästöpuut - Nykykäytännöt

- FSC® standardi 2023 →
 - 10+10/ha (10kpl yli 10cm ja 10kpl yli 20cm) tai 10kpl /ha jos osa (väh.5) yli 30cm
 - Aina säästettävät puut: mm. valtapuustoa selvästi isommat yksittäiset tai ryhmässä olevat, yli 40cm haavat, useat harvalukuisemmat lehtipuut, kolopuut jne.
 - Erityishakkuukohteet, kokonaan käytön ulkopuolella olevat vesistöjen suojavyöhykkeet
- PEFC standardi 2023 →
 - 10 kpl/ha yli 15cm
 - Ensisijaisesti monimuotoisuuden kannalta arvokkaita puita
- Molemmissa järjestelmissä tehdään tekopötkkelöitä
- FSC:ssä kaikki yli 10cm lahopuu säästetään, PEFC:ssä väh. 10kpl yli 20cm lahopuuta säästetään

Säästöpuudataa ja tutkimustuloksia omista metsistä

- Olemme keränneet erilaista dataa jätetyistä säästöpuista
- Tapion luontolaadun arviointien mukaan
 - Jätettyjen säästöpuiden määrä on pitkällä aikavälillä kasvanut.
 - Tarkennettujen säästöpuumittausten mukaan tällä hetkellä UPM metsissä säästöpuita jää noin 20kpl ja 6m³/ha
- 2022 teetetyn opinnäytetyön mukaan
 - Säästöpuiden sijoittelun käytännöt on kehittyneet vuosien 2012 ja 2021 välillä
 - Jätetyn elävän säästöpuun yleisin ”kuolinsyy” on tuuli

LUKE – UPM uudistushakkuualojen säästö- ja lahoppuilla esiintyvä lajisto

- 27 UPM:n uudistushakkuualaa, jotka jaoteltiin uudistamisvuotensa perusteella:
 - 2000–2006 PEFC
 - 2007–2011 PEFC + uudet luonnonhoidon ohjeet
 - 2012–2018 FSC®
- 2021-2022 inventoitiin elävät ja kuolleet säästöpuut sekä lahoppuusta riippuvaista lajistoa
 - Tutkijoiden ennalta koostama lajilista sisälsi kääpiä (+orvakoita) ja kovakuoriaisia

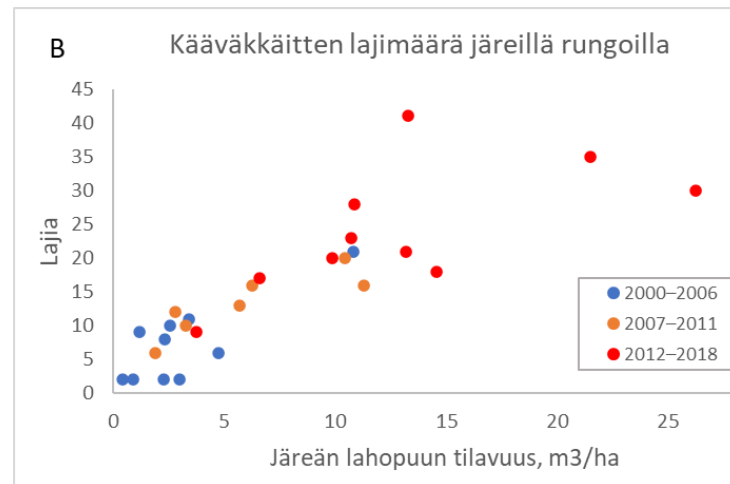
Tulosten kohokohdat – 2000-2006 vs 2012-2018

- 15+ cm lahopuu on lisääntynyt (3,1m³/ha -> **13,0 m³/ha**)

- Kääväkkäiden BD on lisääntynyt (7,3 lajia -> **24,2 lajia**)
- Hyönteisten BD on lisääntynyt (4,0 lajia -> **17,4 lajia**)

- Punaisen listan lajeja havaittiin yhteensä 24 lajia ja yli 100 havaintoa, joista suurin osa 15+ cm lahopuilta (Esim. Harjaskääpä VU, Karvaorvakka VU)
- Hakkuun jälkeen kuolleet tai hakkuussa tekopötkelöksi ja maapuuksi katkaistut **haavat** ja ennen hakkuuta pystyyn kuolleet ja sittemmin kaatuneet **kuuset** olivat punaisen listan lajeille tärkeitä.

Yhteenveto

- Säästöpuiden jättäminen kustannustehokas talousmetsien luonnonhoidon menetelmä
- Todennettuja positiivisia biodiversiteettivaikutuksia
- Metsien monimuotoisuudelle kriittisen lahoppuun määrä kasvanut viimeisten vuosien aikana
 - Säästöpuut yksi tekijä

UPM **BIOFORE**
BEYOND FOSSILS

